

Beskrivning till utformningen av bygglov till Sicklaön 37:57

Bakgrund

Eftersom en tidigare bygglovsansökan av en om- och tillbyggnad av ruinen av det gamla linoljelagret år 2007 ej godkändes i Länsstyrelsen och Länsrätten görs härmed en förnyad ansökan. I fastighetens beteckning KJq inrymmer q lydelsen; rivningsförbud samt att exteriören inte får förvanskas. Skälet till avslaget av den förra bygglovsansökan var att alla synliga exteriöra förändringar av ruinen tolkades som förvanskning av dess exteriör. I denna nya ansökan bilägges därför ett antikvariskt yttrande som vägledande tolkning av den för fastigheten betecknade q eftersom vissa förändringar är nödvändiga för att göra fastigheten användbar och förhindra vidare förfall. Den enligt planen fastlagda bygggrätten för fastigheten är i dagsläget satt ur spel eftersom Länsstyrelsens och Länsrättens bevekelsegrund för avslag på bygglovets omöjliggjort en förändring av den nuvarande byggnaden.

Fasad mot gata

Invändigt

Låsta förutsättningar

Det är fastställt att de befintliga murarna har haft någon form för påbyggnad. (Se Antikvarisk förundersökning) utförd av Nyréns arkitektkontor AB år 2000-6-15.

Dock saknas dokumentation för hur en ursprunglig komplett byggnad sett ut vilket omöjliggör en sådan historisk rekonstruktion. Syftet enligt den gällande planen är att hitta en utformning som gör det möjligt att återanvända byggnaden.

Ruinen kan i sin nuvarande beskaffenhet inte användas på ett förnuftigt sätt, med gällande krav för tillgänglighet. Det går med andra ord inte att komma in i byggnaden på ett godtagbart sätt.

Samtidigt innebär Länsstyrelsens och Länsrättens beslut att ruinen ska lämnas i befintligt skick, vilket medför ytterligare förfall, något som med säkerhet innebär förvanskning av exteriören.

Förslag till ny tolkning och bedömning

Länsstyrelsens och Länsrättens avslag har dock gett skäl till eftertanke och upphov till en skarpare tolkning av ruinens status, i och med utformningen av de nya bygglovshandlingarna. Detta har väckt idén till att i högre grad försöka bibehålla och förmedla ruinens inneboende kvalitet än tidigare. En mer framkomlig bedömning för fastighetens utformning borde kunna vara att tillvarata och förstärka ruinens nuvarande karaktär och se till dess arkitektoniska värde. Som förrådsbyggnad med sitt vackra murverk i sprängsten har den rimligtvis aldrig haft fönster samtidigt som murarnas karaktär på utsidan är och alltid har varit desamma på insidan. Istället för att sätta fönster i öppningarna och isolera murarna på insidan och därmed bygga bort karaktäristiska kvaliteter föreslås en alternativ lösning.

Utgångspunkter för utformningen

Den nya utformningen syftar till att skapa en maximal upplevelse av ruinen genom att understryka den historiska avläsbarheten mellan nytt och gammalt och samtidigt en mångsidigt användbar byggnad. De befintliga murarna bevaras i sin helhet med ett nödvändigt undantag för en entré i västra sidan under nuvarande marknivå. Detta är ett krav utifrån ett tillgänglighetsperspektiv men även ur säkerhetssynpunkt då vägen och trafiken intill byggnaden drastiskt ändrat förutsättningarna för att på ett säkert sätt kunna komma in i byggnaden jämfört med då byggnaden tidigare fungerade som linoljelager. En ny påbyggnad utformas som ett kontrasterande komplement till ruinen och växer upp inifrån murarnas skal, utan att de vidrörs. Den nya tillbyggnaden är indragen 3 meter från gatulivet och bildar ett mellanrum som ger ljus till det inre i byggnadsvolymen samtidigt som de existerande murarna kommer i förgrunden i gatuperspektivet. Som en kompenserande gest kragar den nya påbyggnaden ut över murkrönet på västfasaden och utgör ett skyddande tak ovanför den nya entréns utschaktning i slänten. En inre byggnadskärna bestående av glasväggar med en luftspalt mot de befintliga murarna gör att ruinens original murverk blir tydligt exponerat inuti byggnaden genom de fönsterlösa öppningarna och tack vare schaktet innanför gatufasaden.

Västfasad

Vy mot Saltsjöqvarn

Nya förutsättningar i samklang med omgivningen

Ruinen får en påbyggnad lika stor som dess nuvarande volym, som ersättning för den okända byggnadskropp som en gång var. Den nya påbyggnaden dimensioneras för att erbjuda användbara och kvalitativa ytor som tillvaratar platsens läge och utsikt mot Saltsjön. Samtidigt inpassas den efter den omkringliggande bebyggelsen. Byggnadens övre kant understiger höjden för marklinjen till de bakomliggande radhusen uppe på Henriksborg och inordnar sig på så vis med de andra närliggande nya byggnaderna vars utformningar och byggnadshöjder är anpassade enligt den senaste gällande detaljplanen.

(se bygglovshandlingar bilaga 1a, 1b och 1c).

Sammanfattning

Bra ljusförhållanden, flexibel intern kommunikation och mångsidig användbarhet av byggnaden är främsta syftet med den nya utformningen. Dessutom är det en stor men intressant utmaning att förstärka upplevelsen av ruinens kvaliteter med minimalt ingrepp i de befintliga murarna. Byggnadskroppen till det gamla linoljelagret utgjorde en gång en komplementbyggnad till en numera riven linoljefabrik uppe på toppen av den bakomliggande slänten. Eftersom den gamla linoljefabriken har ersatts med radhus kan det ursprungliga sammanhanget inte längre upplevas. Ruinen utgör ett viktigt tillskott till dagens rumsliga kontext i en brokig och växande stad. Platsens historia, nutid och framtid kan därför förstärkas om ruinen kompletteras med ett modernt tillägg där utformningen som helhet tydligt avspeglar kopplingen mellan det gamla och det nya.